

ప్రభుత్వ విభాగంలో శాసన నిర్మాణ శాఖను వస్తే ఎన్నట్ అని, కార్యనిర్వాహక శాఖను సెకండ్ ఎన్నట్ అని, న్యాయశాఖను థర్డ్ ఎన్నట్ అని పిలుస్తారు.

కార్యనిర్వాహక వర్గ నియంత్రణ

ప్రభుత్వ నిర్మాణంలో కార్యనిర్వాహక శాఖ ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తుంది.

- ప్రభుత్వానికి హృదయం, ఆత్మగా ఈ శాఖను అభివర్ణించారు.
- ప్రభుత్వ అధికారాలను ఒక వ్యక్తి లేదా కొంతమంది వ్యక్తులు కలిగి ఉన్నట్లయితే ఆ శాఖను కార్యనిర్వాహక శాఖ అంటారు.
- ఉదా: యూఎస్ఎంలో అధికారమంతా అధ్యక్షుడి చేతిలో ఉంటుంది. కానీ భారత్లో పూర్తి అధికారం ఒకరి చేతిలో ఉండదు.
- స్విట్జర్లాండ్లో కొంతమంది చేతుల్లో అధికారాన్ని కేంద్రీకరిస్తారు. పెడర్లే కోస్టిల్లో ఏడుగురు సభ్యులుంటారు. అధ్యక్షుడు కూడా ఈ కోస్టిల్కు చెందినవారే ఉంటారు.
- శాఖను రాజకీయ, పాలనాపరంగా విభజించవచ్చు. శాఖల మధ్య సంబంధాన్ని బట్టి పార్లమెంటరీ, అధ్యక్ష తరహాగా వర్గీకరించవచ్చు.
- శాసనశాఖ, కార్యనిర్వాహక శాఖల మధ్య సన్నిహిత సంబంధం ఉన్నట్లయితే దాన్ని పార్లమెంటరీ తరహా ప్రభుత్వం అంటారు.
- శాసనశాఖ, కార్యనిర్వాహక శాఖల మధ్య సన్నిహిత సంబంధం లేనట్లయితే దాన్ని అధ్యక్ష తరహా ప్రభుత్వం అంటారు.
- భారతదేశం పార్లమెంటరీ తరహా విధానాన్ని అనుసరిస్తుంది.
- పార్లమెంటరీ తరహా వ్యవస్థలో రెండు రకాల కార్యనిర్వాహక వర్గాలు ఉంటాయి.

- నామమాత్రపు కార్యనిర్వాహక శాఖ అధిపతి - రాష్ట్రపతి
 - వాస్తవ కార్యనిర్వాహక శాఖ అధిపతి - ప్రధానమంత్రి
- రాజ్యాంగంలోని Vవ భాగంలో కేంద్ర కార్యనిర్వాహక శాఖ గురించి ఉంది. దీనిలో రాష్ట్రపతి, ఉపరాష్ట్రపతి, ప్రధానమంత్రి, మంత్రిమండలి, అటార్నీ జనరల్ ఉంటారు. వీరి గురించి 52 - 78 వరకు ఉన్న ఆర్టికల్స్ వివరిస్తాయి.
 - రాజ్యాంగంలోని VIవ భాగంలో రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక శాఖ గురించి ఉంది. దీనిలో గవర్నర్, ముఖ్యమంత్రి, మంత్రిమండలి, అడ్వకేట్ జనరల్ ఉంటారు. వీరి గురించి 153 - 167 వరకు ఉన్న ఆర్టికల్స్ వివరిస్తాయి.

ప్రధాని - కేంద్ర మంత్రిమండలి

- కేంద్ర మంత్రిమండలి సభ్యులను ప్రధానమంత్రి నిషాధ్య సలహా మేరకు రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు.
- వీరికి కచ్చితమైన పదవీ కాలాన్ని మన రాజ్యాంగం సూచించలేదు.
- 75(2) ప్రకారం రాష్ట్రపతి సంతృప్తి మేరకు మంత్రులు పదవుల్లో కొనసాగుతారు. అదేసమయంలో కేంద్ర మంత్రిమండలి లోక్సభకు సమష్టిగా బాధ్యత వహించాలని రాజ్యాంగంలోని 75(3) నిబంధన స్పష్టం చేసింది.

ప్రభుత్వాలకి కృదయం లాంటిది..

కార్యనిర్వాహక శాఖ!

పవీపీఎస్సీ ఇతర పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం

ఇండియన్ పాలిటీ

- కేంద్ర మంత్రిమండలి సభ్యులు అధికారంలో కొనసాగడానికి రెండు పరతులు ఉంటాయి
 - రాష్ట్రపతి సంతృప్తి
 - లోక్సభలో మెజారిటీ సభ్యుల విశ్వాసం ఉండాలి.
- 44వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా 1978లో కేబినెట్ పరిష్కారం చేయబడింది.
- కేబినెట్ మంత్రులు వారానికి ఒకసారి, అవసరమైతే అంతకంటే ఎక్కువసార్లు సమావేశమవుతారు.
- ప్రధానమంత్రి అనుమతితో కేంద్ర కేబినెట్ కార్యదర్శి సమావేశాల ఆజ్ఞాపకం రూపొందిస్తారు.

ప్రధాని కేబినెట్ సమావేశాలకు అధ్యక్షత వహిస్తారు. కేబినెట్ సమావేశాల్లో జరిగే చర్చలకు ఎలాంటి కాలపరిమితి ఉండదు.

పార్లమెంటరీ వ్యవస్థలో శాసన నిర్మాణ శాఖ కార్యనిర్వాహక వర్గంపై ప్రత్యక్ష నియంత్రణ కలిగి ఉంటుంది.

ప్రధానమంత్రి, మంత్రిమండలి సంయుక్తంగా లోక్సభకు బాధ్యత వహిస్తారు.

సభలో సభ్యులు అడిగే ప్రశ్నలకు, ప్రవేశపెట్టే వాయిదా తీర్మానాలకు, అవిశ్వాస తీర్మానాలకు ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించాలి.

కార్యనిర్వాహక శాఖ విధులు

ఆధునిక కాలంలో కార్యనిర్వాహక శాఖ అనేక విధులు నిర్వహిస్తుంది. సైద్ధాంతికంగా ఈ శాఖ శాసన నిర్మాణ శాఖ రూపొందించిన చట్టాలను అమలు చేస్తుంది. అయితే ఆయా ప్రభుత్వ రూపాలను బట్టి ఈ శాఖ నిర్వహించే విధుల్లో మార్పు ఉంటుంది. సాధారణంగా కార్యనిర్వాహక శాఖ కింది విధులు నిర్వహిస్తుంది.

దౌత్యపరమైన విధులు:

కార్యనిర్వాహక శాఖ విదేశీ సంబంధాలను నెరవేరు, విదేశాల్లో దౌత్యాధికారాలను నియమించడం, దౌత్య వ్యవహారాలను చక్కదిద్దడం. అదేవిధంగా దేశాల మధ్య జరిగే చర్చల సమాధిచనలను, అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలను, సదస్సు తీర్మానాలను అమలు చేయడం. అయితే ఈ చర్చలన్నింటినీ శాసన నిర్మాణ శాఖ ప్రతిపేక్షించాల్సి ఉంటుంది.

ఆర్థికపరమైన విధులు:

కార్యనిర్వాహక శాఖ కొన్ని ఆర్థికపరమైన విధులను నిర్వహిస్తుంది. అవి.. వార్షిక ఆదాయ, వ్యయ పట్టికను తయారు చేయడం. వివిధ రూపాల్లో వస్తే ప్రభుత్వ రాయితీలను గుర్తించేందుకు కృషి చేయడం. వస్తుల పరీక్షకు కావాల్సిన యంత్రాంగాన్ని ఏర్పర్చడం. ఈ శాఖ వివిధ ప్రభుత్వ ప్రవ్యాళను న్యాయబద్ధమైన రీతిలో పంపిణీ చేస్తుంది. ప్రభుత్వ వ్యయానికి సంబంధించిన వద్దలపై తనిఖీ చేసేందుకు చర్చలు తీసుకుంటుంది. పన్ను సేవల ఉత్పత్తి, పంపిణీ, మారకాలకు సంబంధించిన వివిధ ప్రణాళికలను రూపొందించి అమలు చేస్తుంది.

న్యాయపరమైన విధులు:

అనేక రాజ్యాల్లో కార్యనిర్వాహక శాఖ ఉన్నత న్యాయస్థానాల న్యాయమూర్తుల నియామకంతో పాటు, వారిని బదిలీ చేయడం లాంటి విధులను నిర్వహిస్తుంది. దోషులను నిర్ధారించడం, వారి శిక్షలను తగ్గించడం, తొలగించడం లేదా రద్దు చేయడం లాంటి విధులను సైతం ఈ శాఖ చేపడుతోంది. అయితే ఈ విధమైన అధికారాన్ని కొన్ని ప్రత్యేక సమయాల్లో మాత్రమే వినియోగిస్తుంది.

పాలనాపరమైన విధులు:

చట్టాలను, న్యాయశాఖ తీర్పులను అమలు చేయడం, శాంతిభద్రతలను కాపాడటం, విధివిధానాలను రూపొందించడం, సివిల్ సర్వెయ్స్ నిర్వహణ, పదోన్నతి, తొలగింపు మొదలైనవి.

రాజ్యాంగపరమైన విధులు:

వారా దేశాల్లో కార్యనిర్వాహక శాఖ రాజ్యాంగ సవరణలకు సంబంధించి శాసన నిర్మాణ శాఖకు సలహాదారుగా వ్యవహరిస్తుంది. రాజ్యాంగ సత్కాలను అమలుపరిచే క్రమంలో సమస్యలుంటే వాటిని అధిగమించి ప్రగతిని సాధించడానికి రాజ్యాంగ సవరణలు అవసరం అని భావిస్తే వాటిని చేయాలిగానిది శాసన నిర్మాణ శాఖకు వీన్లు ఉంటుంది. అలాంటి చర్చలు చేపట్టాలని ఆవశ్యకతను తెలియజేయడానికి ముందస్తు సర్వేలు నిర్వహించి వాటి నివేదికలను పార్లమెంటుకు సమర్పిస్తుంది. ఈ సందర్భంలో కార్యనిర్వాహక శాఖ శాసనసభ్యుల మద్దతును కూడగట్టి తగిన రాజ్యాంగ సవరణలు చేస్తుంది.

నియోజిత శాసనం:

నియోజిత శాసన కమిటీ శాసన నిర్మాణశాఖ తరపున చట్టాలను రూపొందించేందుకు కార్యనిర్వాహక శాఖకు వీలు కల్పిస్తుంది.

కొన్ని బిల్లులను సంపూర్ణమైన వివరాలతో తయారు చేసేందుకు కార్యనిర్వాహక శాఖకు అధికారం ఇచ్చేందుకు శాసనసభ్యులు తమ సమ్మతిని తెలియజేస్తారు.

పాలనాపరమైన న్యాయనిర్ణయ విధులు:

అనేక సందర్భాల్లో పరిపాలనకు సంబంధించిన కేసుల్లో, వివాదాల్లో కార్యనిర్వాహక శాఖ పాలనాపరమైన న్యాయనిర్ణేతగా ప్రముఖపాత్ర పోషిస్తుంది. ఈ రకమైన చర్చలు చేపట్టడం ద్వారా ఈ శాఖ కొన్ని న్యాయ సంబంధమైన అధికారాలను సైతం కలిగి ఉందని చెప్పవచ్చు.

సంక్షేమ విధులు:

సంక్షేమ దృక్పథాన్ని అనేక రాజ్యాలు కలిగి ఉండటంతో ప్రజా సంక్షేమంలో వాటి కర్తవ్యాలు నానాటికీ పెరుగుతున్నాయి. సంక్షేమానికి దూరమైన వర్గాలు, కనీస సౌకర్యాలకు నోచుకోని ప్రజలను ఉద్ధేశించి శాసనాలను రూపొందించి అమలు చేస్తుంది.

ఆర్డినెన్స్ ల జారీ:

అనేక రాజ్యాల్లో కార్యనిర్వాహక శాఖ ఆర్డినెన్స్ లు జారీ చేస్తుంది. క్లిష్టమైన సమస్యలను అత్యవసరంగా పరిష్కరించడానికి ఈ తరహా బాధ్యతలను ఈ శాఖ నిర్వహిస్తుంది. శాసనసభ సమావేశాలు జరిగని సమయంలో ప్రజాప్రయోజనాలలో 123 నిబంధన ప్రకారం రాష్ట్రపతి, 213 నిబంధన ప్రకారం రాష్ట్రాల్లో గవర్నర్లు ఆర్డినెన్స్ లను జారీ చేస్తారు.

ఇవి చట్టాలతో సమానం. ఆర్డినెన్స్ ల కాలపరిమితి 6 నెలల 6 వారాల పాటు ఉంటుంది. శాసనసభ సమావేశంలో వీటిని అమోదిస్తాల్సి ఉంటుంది. ఒకవేళ అమోదం పొందితే చట్టంగా పరిగణిస్తారు.

అత్యవసర కార్యక్రమం:

శాంతిభద్రతలు క్షీణించడం, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు, విదేశీ చొరబాట్లు లేదా ఇతర అత్యవసర పరిస్థితులు వివిధ సమయాల్లో పలు ప్రాంతాల్లో ఉత్పన్నమైతే వాటిని చక్కదిద్దే బాధ్యతను కార్యనిర్వాహక శాఖ చేపడుతుంది.

ఉదా: వైనాత్ యుద్ధం కారణంగా 1962 ఆక్టోబరు 26న అప్పటి ప్రధాని జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, రక్షణశాఖ మంత్రి వి.కె.కృష్ణమూర్తి తొలిసారిగా జాతీయ అత్యవసర పరిస్థితిని ప్రకటించారు.

ఇతర విధులు:

కార్యనిర్వాహక శాఖ రాజ్యానికి నాయకత్వాన్ని అందిస్తూ అంతర్జాతీయ సదస్సులు, సంస్థల కార్యకలాపాల్లో దేశానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది.

548 Word of the Day

Congruity

Telugu meaning: సారూప్యత, సంబద్ధత

English meaning: Congruity (కాంగ్రుయిటీ) is a noun that describes the quality of being in harmony, agreement, or alignment.

Synonyms: Consistency, Compatibility

Antonyms: Disagreement, Mismatch

Usage: 1. There was a clear congruity between his words and actions, proving his sincerity. 2. The interior design of the house showed a perfect congruity between modern and traditional styles.

నో టి పి కే ష స్

కానిస్టేబుల్/ డ్రైవర్ పోస్టులు

కేంద్ర హోం మంత్రిత్వశాఖ అధ్యక్షంలోని సెంట్రల్ ఇండస్ట్రియల్ సెక్యూరిటీ పోర్స్ (సీఐఎస్ఎల్) దేశవ్యాప్తంగా డైరెక్ట్ రిక్రూట్మెంట్ ప్రాతిపదికన సీఐఎస్ఎల్ కానిస్టేబుల్/ డ్రైవర్ కమీ పంపి అవరేటర్ పోస్టుల భర్తీకి దరఖాస్తులు అహ్మనిస్తోంది. మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య 1124. దరఖాస్తు రుసుము రూ.100. అర్హులైన అభ్యర్థులు 2025 ఫిబ్రవరి 3 నుంచి మార్చి 4లోగా ఆన్లైన్లో దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు.

కన్వలెంట్ పోస్టులు

స్వామి వివేకానంద నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ రిహాబిలిటేషన్ ట్రైనింగ్ అండ్ రిసెర్చ్ (ఎస్వీఎస్ఎల్ఐఐఆర్), ఒడిశా కన్వలెంట్ పోస్టుల భర్తీకి ఇంటర్వ్యూలు నిర్వహిస్తోంది. మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య 14. అర్హులైన అభ్యర్థులు 2025, ఫిబ్రవరి 14, 21, 25, మార్చి 4 తేదీల్లో ఇంటర్వ్యూకు హాజరుకావచ్చు.

డిప్యూటీ ఇంజనీర్ పోస్టులు

పుణెలోని భారత్ ఎలక్ట్రానిక్స్ లిమిటెడ్ (ఐల్) డిప్యూటీ ఇంజనీర్ (ఈ-II) పోస్టుల భర్తీకి దరఖాస్తులు కోరుతోంది. మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య 22. దరఖాస్తు ఫీజు రూ.472. ఆన్లైన్ దరఖాస్తులకు చివరి తేదీ 24 ఫిబ్రవరి 2025.

ఫ్యాక్టరీ పోస్టులు

యునైటెడ్ స్టేట్స్ హైదరాబాద్ (యుఎస్ఎఫ్ఎస్ఎస్) వివిధ విభాగాల్లో ప్రొఫెసర్, ఆసోసియేట్ ప్రొఫెసర్, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ పోస్టుల భర్తీకి దరఖాస్తులు అహ్మనిస్తోంది. మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య 40. దరఖాస్తు ఫీజు రూ.1000. అర్హులైన అభ్యర్థులు 2025, ఫిబ్రవరి 20లోగా ఆన్లైన్లో దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.

దరఖాస్తు చేశారా..?

కింది ఉద్దేశ్యాల/ అప్లికేషన్ పోస్టులకు నేడే (ఫిబ్రవరి 2) చివరి తేదీ

- రైల్వే లిమిటెడ్ 11 మేనేజరియల్ పోస్టులు. బ్యాచిలర్స్ డిగ్రీ, బీఆర్ఎస్/ సివిల్ ఇంజనీరింగ్, పీజీ ఉత్తీర్ణతతో పాటు పని అనుభవం ఉన్నవారు అర్హులు.
- యునైటెడ్ స్టేట్స్ 228 ఇంటిన్ డ్రైడ్ అప్రెంటిస్ పోస్టులు. పదో తరగతి, ఇంటి ఉత్తీర్ణతతో పాటు ఎన్సీసీలో సర్టిఫికేట్ ఉన్నవారు అర్హులు.

పూర్తి వివరాలు, మరిన్ని నోటిఫికేషన్స్ కోసం క్యూఆర్ కోడ్ స్కాన్ చేయండి.

ఈనాడు Ep epratibha

పవీపీఎస్సీ గ్రూప్ - II మెయిన్స్ మోక్ టెస్ట్

Available till: 22.02.2025

Online Test

www.epratibha.net

రిజిస్ట్రేషన్ కోసం క్యూఆర్ కోడ్ స్కాన్ చేయండి.

Current Affairs

NASA astronaut Sunita Williams achieved a historic milestone on January 30, 2025, by breaking the spacewalking record previously held by former astronaut Peggy Whitson (60 hours and 21 minutes). She has set a new record for the longest spacewalking time by a woman, clocking 62 hours and 6 minutes at the ISS during a mission with fellow astronaut Butch Wilmore.

Legendary cricketer Sachin Tendulkar will be honoured with the BCCI's Lifetime Achievement Award on 31 January 2025. Tendulkar will be the 31st recipient of the award, which was instituted in 1994 in honour of India's first captain Col. C K Nayudu. In 2023, the lifetime honour was conferred to former India head coach and all-rounder Ravi Shastri and wicket-keeping great Farok Engineer.

The Ministry of Micro, Small, and Medium Enterprises (MoMSME), in partnership with the Open Network for Digital Commerce (ONDC), has announced the launch of an initiative to enable small and micro enterprises to join ONDC. The initiative with a budget of Rs.277.35 crore over three years will focus on onboarding 5 lakh micro and small enterprises, with 50 percent of these being women-led businesses.

IPS officer Rajesh Nirwan was appointed as the Director General of the Bureau of Civil Aviation Security (BCAS) under the Ministry of Civil Aviation. He is a 1992-batch IPS officer from the Rajasthan cadre.

For more Current Affairs: Scan QR code

Seating Arrangement

Directions (Qs. 1 - 12): Read the questions carefully and answer the following

- Six friends Ketu, Lara, Jan, Vayi, Emra, Mary are sitting in a circular table facing towards the centre. Jan is sitting next to Ketu. Mary cannot sit adjacent to Jan. Emra is sitting third to the left of Vayi. Lara is sitting between Mary and Emra. Vayi sits beside Jan. Who is sitting opposite to Mary?
A) Vayi B) Lara C) Ketu D) Jan
- Seven people G, N, M, L, P, K, Z are sitting around a circular table facing the center but not necessarily in the same order. N sits in between M and Z. K sits immediate right to the Z. L sits in between G and P. P is sitting fourth to the left of K. Then who is sitting third to the right of L?
A) N B) G C) Z D) P
- Five members namely S, H, K, Z, M are sitting in a circular table all facing the center but not necessarily in the same order. K is sitting second to the left of Z. M sits between Z and H. Who is sitting second to the left of M?
A) S B) H C) K D) None
- Six members namely Fatima, Parveen, Winky, Maya, Lovely, Jane are sitting in a circular table facing away from the

SSC Exams Reasoning

centre but not necessarily in the same order. Fatima sits in between Winky and Lovely. Parveen sits immediate left to Winky. Jane sits second to the right of Lovely. Maya sits second to the left of Parveen. Who is sitting fourth to the right of Winky?
A) Fatima B) Maya C) Parveen D) Jane

Six colleagues namely Keerti, Fatima, Mouni, Jasmine, Radha, Sarayu are sitting in a conference hall in a circular table facing towards the centre but not necessarily in the same order. Mouni is sitting third to the left of Jasmine. Sarayu is sitting in between Keerti and Jasmine. Radha is sitting immediate left to Fatima. Radha is sitting third to the left of Keerti. Who is sitting next to Sarayu?
A) Jasmine B) Keerti C) Both A and B D) None

There are five friends namely Jayant, Manaswi, Charan, Sharat, Harsha sitting in a circular table facing towards the centre for dinner but not necessarily in the same order. Sharat is sitting adjacent to Charan. Harsha is sitting in between Manaswi and Sharat. Jayant is sitting second to the left of Harsha. Then who is sitting third to the right of Manaswi?
A) Sharat B) Charan C) Harsha D) None

Five friends are sitting in a circular table. Y, Z, C are facing away from the table and X and F are facing towards the table. X is sitting immediate left to Y. Z is sitting in between C and Y. F is sitting second to the right of Z. Who is sitting fourth to the left of C?
A) Z B) F C) X D) Y

Five friends namely P, Q, T, S, R are sitting around a circular table all facing inwards. Q is sitting in between P and R. S is the immediate neighbour of T and sits second to the right of P. Who sits third to the right of T?
A) R B) P C) Q D) S

Six friends G, H, M, J, K and L are sitting in a straight line facing north. G is sitting between L and H. H is fourth to the right of M. K is to the immediate right of H. Who is sitting between L and M?
A) J B) G C) H D) K

10. Six persons are posing before a camera for a group photograph. P is standing exactly between N and S, while Q is to the immediate left of N. O is at the extreme right, while R is to his immediate left. Who is to the exact right of S?
A) P B) N C) R D) Q

11. Eight students A, B, C, D, E, F, G and H are sitting around a circular table, at equal distance from each other. If B is seated in the north-east direction, in which direction is H seated?
A) South-west B) North-east C) North-west D) South-east

12. Eight friends P, Q, R, S, T, U, V and W are sitting around a rectangular table. R is sitting at the north-west, and P are placed diagonally opposite each other, whereas V and U are placed diagonally opposite each other. W sits the west direction, Q sits the east direction, and S is sitting between R and V. In which direction does T sit?
A) South B) East C) West D) North

Scan the QR code for Key

These model questions were prepared by subject experts of QnA Academy, Hyderabad